

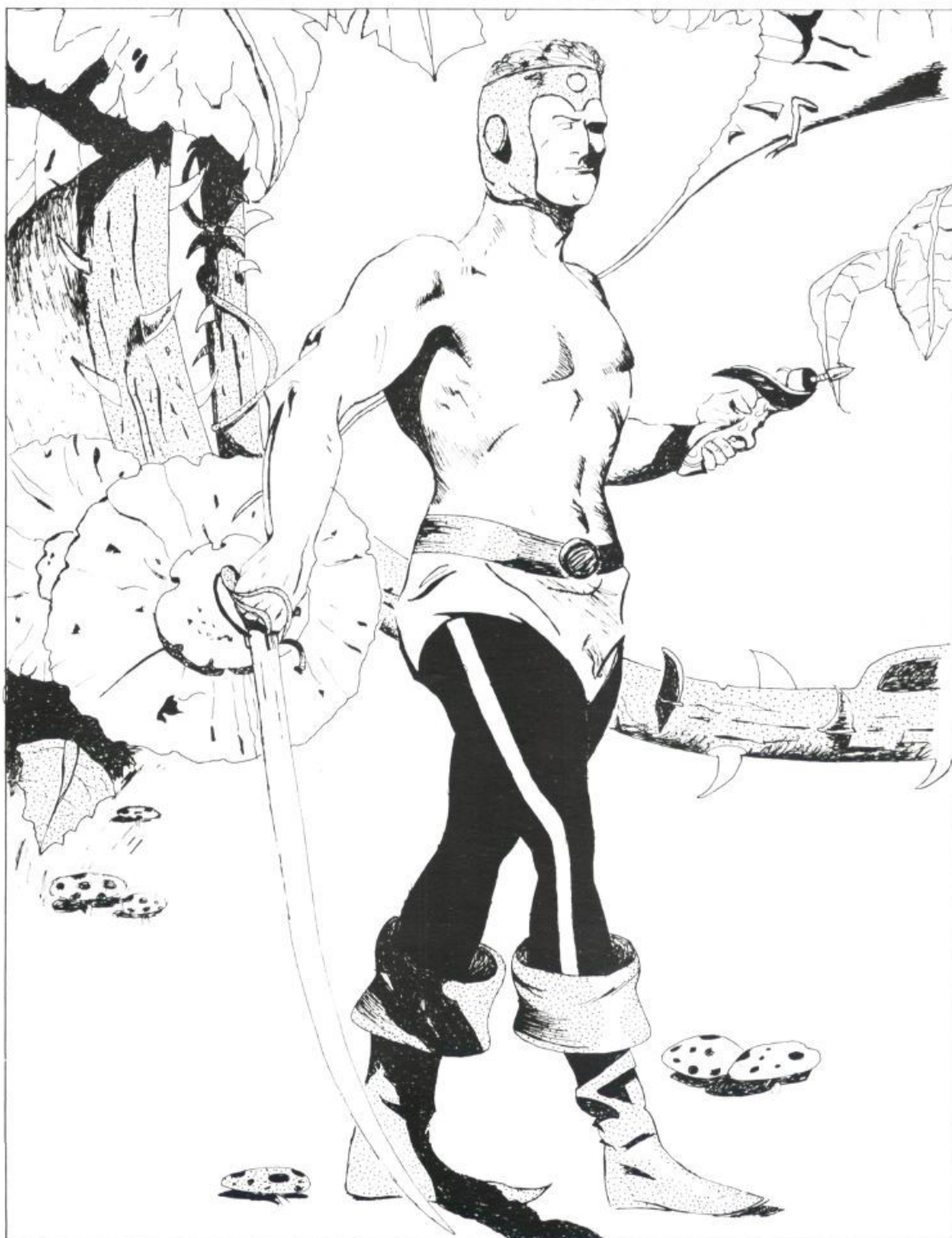

Sant Joan

PREMSA
CORTINA

Nº 222 JULIOL

REVISTA MENSUAL

SANT JOAN

REVISTA SANT JOAN

Nº 222 , JULIOL

EDITA: Centre Cultural de Sant Joan.

PRESIDENT: Nino Company Perez

ADREÇA: Bellavista,13

DEPOSIT LEGAL: 2-1979

EQUIP DE REDACCIÓ

DIRECCIÓ: Nino Company Perez

REDACTORS: Col·lectiu "els Redactors"

MONTATGE: Els mateixos

SUMARI

- Editorial.
- De per la vila.
- Va mori la monja Maria Ordinas.
- Festa d'es sol que balla.
- Col·laboració.
- Aquest poble.
- Sant Joan, damunt,damunt.
- Historia de mallorca.
- Calendari torneig de futbolet.
- Col·laboració.
- l'empis d'esplai.

COL.LABORADORS

Carlos Costa i Salom

Toni Bauçà i Mates

Maria Company i Nicolau

Francisca Barceló i Costa

Magdalena Rebassa i Riera

Pep Gayà i Rotger

Joan Jaume i Nigorra

Miguel Florit i Huguet

Mateu Barceló i Mates

Arnau Mates i Dalmau

NOTA: Els articles públicats en aquesta revista espresen únicament, l'opinió dels propis autors.

Totes aquelles persones que vulguin suscriure a la Revista "Sant Joan" que passin pel local social del Centre Cultural els horabaixes de les 6.30 a les 8.30 o bé ho manifestin per escrit al Centre Cultural de Sant Joan C/ Bellavista Nº13 07240 SANT JOAN.

Es prega a tots els que vulguin col·laborar amb aquesta revista "Sant Joan" que facin de veure algú de l'equip de col·laboradors, ja l'advertim per endavant que serà molt ben arribat, tots aquells interesats en publicar publicitat poden contactar amb nosaltres.
GRACIES

Editorial

El dimarts 11 de juliol comença un torneig de futbollet, organitzat pel CENTRE CULTURAL DE SANT JOAN, torneig que es prolongarà, a tantes de dues nits per setmana, fins a les properes festes patronals de final d'agost.

Pareix esser que l'idea de fer un torneig de futbollet es maravellosa. Un total de vuit equips s'han inscrit per participar-hi, lo important no es guanyar sino participar, només un equip pot guanyar però per nosaltres la participació i l'esportivitat que es demostri val més que la victòria.

Per això demanam que aquestes dues notes (participació i esportivitat) predominin durant totes les jornades de futbollet i a tots els equips que si han inscrit. Així mateix, demanam que el públic assistent sigui conscient de que es disputa un torneig de futbollet local, que el fet de guanyar el torneig no suposa obtenir remuneracions considerables i, en tercer lloc, que els arbitres que venen ho fan, si bé voluntariament, sense el suport de la Federació a qui pertanyen i per facilitar les coses i el desenvolupament d'aquest torneig.

No volem dir res més, esperem que el torneig local de futbollet es jugui amb esportivitat i anniquisme ja que d'això elevar que surti lluit, agradable i digne d'admiració.

MOLTES GRACIES

DE PER LA VILA

Dia	PRECIPI- TACION mm	METEOROS OBSERVADOS			VIENTO DOMI- NANTE	Nombre de la Estación	
		m	f	a		Provincia	Numero
1					SANT JOAN		
2					BALEARES		
3	17	•		NE	Mes	Año	
4					JUNIO	1989	
5	4	•		E	Observador		
6					MATEO BARCELÓ MATIS		
7							
8							
9					Suma	NUMERO DE DIAS DE:	
10					21	Lluvia •	
11						Nieve *	
12						Granizo Δ	
13						Tormenta R	
14						Niebla ≡	
15						Rocío ∇	
16						Escarcha L	
17						Nieve cubrió suelo ☼	
18	3	•		NW	Suma	DIAS PRECIPITACION	
19					3	< 0.1 (p.)	
20						✓ 0.1	
21						✓ 1.0	
22						✓ 12.0	
23						✓ 30.0	
24							
25							
26							
27					PRECIPITACION MAXIMA EN UN DIA	17 mm dia 3	
28					Suma	Viento dominante	
29						En los dias de lluvia	
30						En el dia de mas lluvia	
31							
Precipitación total del mes					24	mm	

- El passat dilluns, dia 10 de juliol començà el curse: de natació organitzat pel Consell Insular de Mallorca. Els participants de Sant Joan ho fan a la piscina de Petra.

- Si be encara no comencen a asfaltar-se els carrers del camp, aquets dies s'han començat les obres de preparació dels carrers i d'aigües brutes.

- Diverses entitats del poble han organitzat per aquets mesos d'estiu algunes acampades, així el club voleibol se n'anaaren devers s'Arenal, el bar d'es Centro se'n van a can Picafort, els balladors devers Artà, i no quedara ningú.

- El Santjoaner Rafel Soler Gayà ha estat coautor i autor respectivament dels llibres "El tiempo Verdadero" i "Diseño y construcción de relojes de sol". Hem de recordar que el rellotge de Consolació fou dissenyat per aquest santjoaner.

- Aquets dies han començat les obres de millorament de l'entrada i l'escala de l'Ajuntament.

DE PER LA VILA

- Pareix mentida que es fassin barbaritats a Sant Joan. Fitxau-vos amb les fotografies quin desnivell duu la cera.

- Durant tot aquest mes les cosetxadores s'han possat en marxa per recollir l'anyada; enguany pareixia que havia d'esser més dolenta. La pluja d'alguns dies va impedir que les maquines poguessin fer la seva feina.

- La setmana del dilluns, dia 10, a les velles escoles de les nines, a ca sa mestra, hi va haver un grup de soldats (deu o dotze) d'artilleria, de la força-aeria. El seu objectiu era fer uns mapes topogràfics del nostre terme. Molts d'al.lots de la vila anaren a veure'ls i a estar estones amb ells.

- El torneig de futbolet organitzat per aquest CENTRE CULTURAL va començar el dimarts dia 11 i acabarà dia d'agost. Els partits enfrontaren a tots els equips i es jugaran cada setmana els dimarts i els divendres. Els primers resultats han estat:
Averridors-2-Bar Centro 1
Quintos 69-1 -Quintos 89 8
Bar Centro 1-5- Sa Torra 2
Ca'n Tronca-2- Club d'Esplai 0
(vegeu calendari d'els partits mes envant)

- Els quintos 69 organitzen un torneig de tenis de taula, patrocinat per L'Ajuntament i que es farà a la Casa de Cultura aquests dies vinents, pot apuntar-s'hi tot el qui vulgui.

VA MORIR LA MONJA DE CLAUSURA MARIA ORDINAS GINARD

A la matinada del dia 17 de juny a Sant Joan, es va correr la noticia de la mort un tant repentina, succés que es produïa hores abans a Ciutat; de la monja de clausura Maria Ordinas Ginard, a n'els seu 54 anys d'edat.

Maria havia nascut a Sant Joan el 17-12-1934 dins la família dels esposos Joan Ordinas i Maria Ginard, germana del religiós i gran folklorista, el nostre benvolgut Pare Rafel Ginard Bauça. Fou la primera de les germanes en professar la vida religiosa tota vegada que le seva germana major, avui monja de la caridad, professor després d'ella. Ja de joveneta i tal volta un tant influenciada per l'exemple del seu tio franciscà, demostra interès per a la religió i així el 8 de desembre de 1954, dies abans de complir els seu vint anys, veia complida la seva il·l·lusió, entrant a la Comunitat de religioses Canongesses Regulars de Sant Agustí, en el Convent de Santa Magdalena de Palma, a on després de uns mesos de noviciat, profesava com a monja de clausura, amb el nom de Sor Trinitat.

Desde aquells dies Sor Trinitat o Sor Maria, dedicà tota la seva vida al Senyor i al servei de les seves germanes de comunitat. Va desenvolupar les tasques de l'enfermeria, cosa que exerci amb gran afany i tendressa i així amb la seva al·legria i afabilitat i amb l'esperit pronta el servei, estimulava la il·l·lusió de les velles i malaltetes, les germanes mes necessitades; i totes elles, apenades donaren proves del sentiment dolorós per la separació de la dolça Sor Maria.

Descansi amb pau, la dona afanosa, que s'entregà al Senyor i al servei dels altres. Desde aquí volem testimoniar el nostre condol a la Comunitat del Convent de Sant Magdalena, així com també els seus familiars, especialment a n'els seu germans Margalida, Joan, Catalina i Francisca.

J. Jaume.

Quina Mallorca

deixarem

als nostres fills?

**Per una
Mallorca
digna**

**PROU
D'URBANITZACIONS!**

COL·LABORACIO

L'ASSOCIACIO DE PRENSA FORANA (IV).

Nou president i junta Directiva

A finals de l'any 1.983 l'A.P.F. s'adhereix a la petició d'indult pel periodista Vinader, promoguda per l'Associació de Prensas de Madrid.

El 5 de març de 1.984 a Algaida es celebra assemblea extraordinària per aprovar esmenes als estatuts de l'associació. També en aquesta assemblea s'acorda concedir la medalla de l'A.P.F.M. a la Mare de Déu de Lluç i reeditar, amb motiu de l'Any de Lluç, "La guia dels pelegrins" més conegut com el "Quinari".

Pel mes d'abril es publica una nova llista de publicacions associades i son altes Es Pi Gros de Lloret, Algebelí de Muro, Paris Balears de S'Arracó, Raiguer d'Inca, Porto Cristo i La Veu de Lluçmajor.

Es fitxa nova seu social que des d'ara serà a Sant Joan, carrer Princesa número 24.

Durant el mes de maig i degut a unes ajudes a la premsa forana i al tracte d'alguns mitjans de comunicació, l'Associació es veu en la necessitat de fer un comunicat tractant les ajudes rebudes.

A una diada que es celebrà a Lluç el dia 19 de juny es fa donació de la Medalla de l'A.P.F. a la Verge. Intervenen a l'acte Santiago Cortes, President de l'A.P.F. el Prior del Monestir i l'Escolania de Lluç. Més tard al saló d'actes es presenta la reedició del "Quinari" en el seu centenari (1.884-1.984) i te lloc la proclamació dels guanyadors dels primers Premis Premsa Forana de Mallorca.

El dia 11 de juny, es celebra a Sant Joan, seu social desde fa uns mesos, assemblea general a on hi assisteixen 24 de les

36 publicacions associades, 2 excusen l'assistència. Tal com indiquen els estatuts es elegida nova junta directiva. Aquesta queda constituïda de la següent manera: President Carles Costa "Sant Joan", Vicepresident Pere Mulet "Es Saig", Secretari Gaspar Sabater "Dijous", Tresorer Pau Reines "Lloseta", Vocals Lluç Oliver "S'Encruia", Josep Cortés "Flor de Card" i Jaume Tugores "Revista de Sineu".

A l'octubre es convoquen els II premis Premsa Forana i es presenta l'edició dels primers premis patrocinats per "Sa Nostra". Son altes les publicacions Sal i Xeixa de Santanyí i A Tota Plana de Manacor.

Pel gener de 1.985 es publica l'editorial conjunt: Qui fa la normalització lingüística?

El president de la Comunitat Autònoma Gabriel Cañellas visita el dia 9 de febrer el local social de l'A.P.F. a Sant Joan i després de sopar amb els representants de quasi la totalitat de les publicacions entrega una placa commemorativa del 25 aniversari de la seva fundació a les revistes Bellpuig d'Arta i Perlas i Cuevas de Manacor.

El dia 27 de febrer a Ses Sitjoles de Sant Llorenç-Centre educatiu de Recursos Ambientals-te lloc una diada amb assemblea, a on pren l'acord sobre distribució dels ajuts d'organismes institucionals i es dona informació sobre la campanya de normalització lingüística.

A Montuiri el 25 d'abril es celebra un sopar amb el President del Consell Insular de Mallorca Jeroni Albertí ofereix al patrocini per part del C.I.M. del Congrés de Premsa Forana de Mallorca. Son altes les revistes Campos, Sa Font de Son Servera i Ariany.

Durant el mes de juny l'A.P.F. està present amb una parada a la Fira del llibre que es celebra

a Ciutat. Es fa una valoració molt positiva d'aquesta participació a la fira que constitueix l'acte de presentació de la Premsa Forana a Ciutat.

El dia 6 fr juliol a Felenitx es celebra assamblea per fer lliurament dels II Premis de Premsa Forana i parlar del proxí congrés.

Durant el mes d'agost el setmanari Sólter celebra el seu primer centenari a on assisteix una nombrosa representació de l'Associació.

L'adhesió al II Congrés de Llengua Catalana, es un acord pres a la reunió del mes de setembre.

Carles Costa Salom

El President Cañellas visita la Fira del Llibre.

SANT JOAN

FESTA D'ES SOL QUE BALLA

Com cada any l'associació de pares d'alumnes organitzava la festa del Sol que Balla amb un programa molt semblant al de l'any passat. La festa començava com sempre, al Santuari de Consolació amb la sortida del sol devers les sis del matí. Els al.lots de l'escola s'aixecaren de bon matí per anar a veure sortir el sol, d'altres, no tan al.lots havien passat la nit allà dalt. Amb la sortida del sol esclataven els covets que van assenyalar el començament de cada acte.

Tot d'una van seguir els jocs, aquests eren aconseguir mossegar una poma penjada a un fil sense tocar-la amb les mans, el que ho aconseguia primer tenia opció a una cucanya, encara que només hi podien participar els al.lots de l'escola quan es va veure que sobraven pomes i olles, els grandolassos van poder participar-hi i fins hi tot alguns pares i mares. Després de les garrotades a les olles i havia la missa de campanya, que començà tard ja que les cucanyes havien durat molt. Com cada any després de la missa hi havia la xocolatada amb ensaimades. Després d'això la festa ja baixava al poble, a la plaça de la constitució. Van disputar-se dos partits de futbol de diferents categories.

Per les 11'15 s'havien preparat les cintes pels al.lots de l'escola i amb aquest acte acabava la festa del matí.

L'horabaixa hi hagué a la casa de cultura l'actuació dels Valldemosa patrocinat per "Sa Nostra" i dedicat a les persones de la 3ª Edat.

Pels més patits actuava a la plaça de la constitució el grup Cucorba, patrocinat per "La Caixa".

La festa seguia a la plaça, hi havia dos partits: un de voleibol i un de basquet, tots dos femenins. I si hem de remarcar la derrota de les nines del voleibol, que no solen perdre, hem de remarcar també la victòria de les del basquet ja que fins ara n'havien guanyat ben pocs de partits.

Amb aquets partits acabava la festa del dissabte i per continuar amb la tonica esportiva la festa del diumenge començava amb el partit tradicional pares contra fills, era a les sis i mitja de l'horabaixa.

Durant els dos dies la revista "Mel i Sucre" havia montat una exposició de fotos aèries del nostre poble. Es van poder veure fotografies del camp i de la vila així com de Consolació i de moltes de possessions del nostre terme.

La festa acabava amb una vetlada de ball de bot a la plaça de la constitució patrocinada per "La Caixa" dins les seves Diades Culturals. Els grups de Felenitx S'Estol des Gericó, actuà en primer lloc llavors el grup de la vila toca jotes i boleros per tots aquets que volgueren ballar. La nostra agrupació compleix aquest any el seu XIII Aniversari i pareix que el disc aviat estarà acabat.

Els covets i la traca final tanca un any més la Festa del Sol que Balla.

Fins l'any qui vé.

COL·LABORACIO

Molt estimat senyor director:
davant el que passa per Ciutat,
li prec, publiqui aquest glossat;
fet amb tota bona intenció.

I és que en tota una gran il·lussió,
L'Ajuntament dels socialistes,
s'han cregut esser bon artistes
i ens han col·locat un "pestenegó".

La bona imatge de la Ciutat,
no Creïm, la facin les banderetes;
sino els carrers i les plaçes netes,
i a l'administració l'amabilitat.

La bona imatge, la dona l'Ajuntament
esmerant bé, tot el servei,
i no gastant, sense seny;
els doblers del sofrit contribuient.

I la imatge d'un poble és bona,
si dona atenció a les barriades,
te llocs de verdó, zones ajardinades,
i mira pel bé del veïns a tota hora.

Aixó, són imatges de bona impressió,
la bandera torna lletja i vella
i no serveix d'imatge europea,
per molt garrit que sia, aquest "pestenegó".

A les nombroses crítiques que ha tingut
el logotipus, la bona imatge de Palma, el
nostre amic Joan Jaume, ha publicat aquets
versets, que ens plau donar-vos a coneixer,
els quals han estat publicats als diferents
diaris de la provincia.

nº 220

6	2	5	0
-	+	+	+
6	x	1	0
x	+	+	-
2	x	5	-4
-4	=	1	=1

3	-	4	x	4	=
-	+	+	x	4	=
1	+	1	:	3	=
+	+	+	-	-	-
7	+	9	-	8	=
5	+	1	-	4	=

nº 221

2	x	7	-	5	=
x	+	+	+	+	=
1	x	9	-	7	=
+	+	+	+	+	=
4	+	8	:	6	=
8	=	2	=	2	=

3	x	5	-	7	=
x	+	+	+	+	=
1	x	1	-	6	=
-	+	+	+	+	=
1	+	7	-	2	=
3	+	2	-	5	=

El quadre que no
pertany al dibuix es
el nº 1

SOLUCIONS DELS PASSATEMPS DELS
NUMEROS ANTERIORS

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin vertaderament conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-ho al màxim.

AQUEST POBLE

Francisca Camps Gacias "de cas Mestre Fuster" va neixer dia 10 de desembre de 1.897, va morir dia 14 d'abril de 1.989, tenia 91 anys.

Miquel Gayà Bauza "Fidaver" va neixer dia 10 de juny de 1909, va morir dia 3 de juny de 1.989, tenia 79 anys.

Joan Nicolau Grimalt "de Son Baró" va neixer dia 14 d'octubre de 1.934, va morir dia 16 d'abril de 1.989, tenia 54 anys.

Antoni Gayà Gayà "Carritxo" va neixer dia 8 de març de 1.912, va morir dia 30 d'abril de 1.989, tenia 76 anys.

Antoni Oliver Juan "Marranxó" va neixer dia 23 de gener de 1.914, va morir dia 25 d'abril de 1.989, tenia 75 anys.

Miquel Gual Bonet "Cai" va neixer dia 12 d'octubre de 1.906, va morir dia 3 de juny de 1.989, tenia 82 anys.

D'AQUELL TEMPS

N. de la R.: Del llibre "SANT JOAN, DAMUNT DAMUNT," , que te en projecte treure al carrer el nostre col.laborador Miquel Florit Huguet, hem tret les següents notes que publicam baix del títol "A.B.C. de SANT JOAN". Les notes que publicam han estat extractades, reduïdes. Hem escollides i anirem publicant les que considerem tenen un interès més general.

ABEURADOR (S) Lloc on s'abeuren les bèsties. Fins als finals del anys 50, les feines del conreu del camp es realitzaven amb màquines i atuellis de tracció animal. Els desplaçaments desde el poble a les finques es feia amb carro. D'aquí la utilitat i necessitat dels abeuradors i pous públics. Els pous públics i abeuradors, a Sant Joan i a molts de pobles, estaven situats a la vora dels camins més importants, casi sempre a la sortida del poble. Aquí a Sant Joan hi havia tres abeuradors: El Pou Llarg (Sa Sini), a la sortida del camí de Petra i Son Baró. Son Santos, al camí de Consolació. El Pou Nou, a la carretera de Vilafranca, en el creuer dels camins d'Els Caldarés i Horta.

Un altre pou amb abeurador que fou abandonat abans dels altres, era el del Pou d'en Codol, prop d'Hortella Vei, pou que antigament tenia les seves piques de pedra picada, i era emprat pels mercaders de Felanitx quan traslladaven els seus ramats de bestiar als mercats de Sineu i d'Inca.

AMIGOS DE LOS JARDINES

La dècada dels 50, es crea a Sant Joan, una comissió constitutiva de l'Associació "Amigos de los Jardines", que era al mateix temps la comissió organitzadora de la "Fiesta de la Plantacion".

Entre els actes organitzats per aquesta comissió, cal destacar el duit a terme el diumenge dia 15 de juliol de 1.956, on les autoritats locals, es varen dirigir "al lugar de la Plantacion" o sigui al final del carrer José Antonio (Avui Bellavista) conegut per s'Escaleta, on es realitza la plantació del jardí que hi ha a cada banda de l'escala que uneix els carrers Bellavista amb el Mirador.

Pou de Son Santos.

EFEMERIDES DEL MES DE JULIOL:

1.558- Setge i assalt de Ciutadella de Menorca pels corsaris turcs.

1.715- La ciutat de Mallorca es rendeix a l'exercit franco espanyol de Felip V, cosa que determina la fi de l'antic Regne de Mallorca.

1,817- Afusellament del General Lacy al castell de Bellver.

ENFEMERIDES DEL MES D'AGOST:

1.343- Capitulació del Castell de Pollença, escetjat per les forces d'Arnau d'Enrill, governador de Mallorca nomenat per Pere el Ceremoniós.

Donam la mà als ajuntaments,

construïm Mallorca plegats.

El Consell Insular de Mallorca du a terme en col·laboració amb els municipis petits de l'illa, un ambiciós programa de realitzacions que és el resultat d'una estreta cooperació en matèria tècnica, jurídica i econòmica i en una àmplia plataforma d'accions en els camps més importants de l'activitat ciutadana diària.

El Consell Insular de Mallorca ofereix als diversos municipis una ajuda inestimable en matèria d'assistència social als ciutadans, de foment de la cultura popular, de dotacions d'infraestructura esportiva als pobles, de potenciació de les activitats econòmiques i socials, de creació de llocs de feina, de construcció de carreteres, de protecció del medi ambient i de tot quant s'ha de menester perquè els petits municipis de la nostra illa puguin disposar d'unes dotacions d'infraestructura adequades a les seves necessitats.

**Per nosaltres,
els més petits són els
més grans.**

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

HISTORIA DE MALLORCA

ECONOMIA.

Agricultura i ramaderia.

L'agricultura i la ramaderia eren el suport bàsic de l'economia. Degueren arribar a l'illa nous mètodes i tècniques i en el paisatge agrari s'hi reflectí en certa manera una nova reestructuració de la propietat. Dissortadament els vestigis són escassos. Tan sols s'han descobert indicis de centracions -quadriculacions per ordenar la divisió de la propietat. Dissortadament els vestigis son escassos. Tan sols s'han descobert indicis de centracions -quadriculacions per ordenar la divisió de la propietat- al S.E. d l'illa (Ses Salines, Santanyí, Calonge). Les restes de villae -cases de camp d'una finca- ,que eren els nuclis bàsics en l'explotació agrícola dins el mon romà, son insignificants.

De les referències escrites sobre productes agrícoles i ramaders es dedueix que els cultius més importants eren els cereals, la vinya i l'olivera la clàssica trilogia mediterrània. Probablement els romans introduïren la vinya i fomentaren el cultiu de l'olivera d'una forma notable. La ramaderia no degué diferir molt de la de l'època talaiòtica. Desconeixem la productivitat del camp, així com l'àrea dedicada als cultius; però sabem, gràcies a l'arqueologia submarina, alguns dels productes que transportaven els vaixells que naufragaren prop de les costes encara que és possible saber si sortien o arribaven a Mallorca.

El Comerç i la Indústria.

El comerç fou una de les principals fonts de beneficis de l'imperi romà. El tràfic

de vins i oli i la producció de ceràmica assoliren una magnitud desconeguda fins llavors. Tants els jaciments submarins com els de terra han proporcionat abundants restes del comerç que mantingue Mallorca amb els nombrosos centres de producció que sorgiren, primer a Itàlia i després a altres llocs de l'Imperi. Destaquen sobretot les amfores -que servien per transportar productes alimentaris- i a la ceràmica destinada a aixovars de cuina, però l'enumeració de productes importats es pot estendre a molts d'altres objectes: vidres, bronzes, joies, teles,... Una altra manifestació de la intensitat comercial és la gran quantitat de monedes d'or i plata que s'han trobades.

Quant als productes industrials, les notícies són molt confuses. se suposa, però, l'existència de petits artesans dedicats a la fabricació d'eines, mobles, teixits, i també gerrereries.

La decadència de l'Imperi. La crisi del segle III.

La societat romana, que s'havia mantingut sòlida durant l'Alt Imperi, coneix a mitjan segle III els primers símptomes de decaïment. Aprofitant aquesta debilitat, els francs i alemanys, després de travessar les Gal·lies arribaren fins a l'estret de Gibraltar. D'altre banda, les fonts escrites parlen, encara que molt de passada, d'unes revoltes populars, clar exponent de l'empobriment de la població, que coincideixen amb les incursions dels "barbars". El resultat d'aquests dos fets degué ser una onada de destrucció, confirmada per l'arqueologia en algunes de les ciutats de la zona costera de la península propera a les Balears, i que sembla que també va arribar a Mallorca. Les excavacions han proporcionat indicis que coincideixen amb aquells fets. Probablement la ciutat va experimentar una reducció

HISTORIA DE MALLORCA

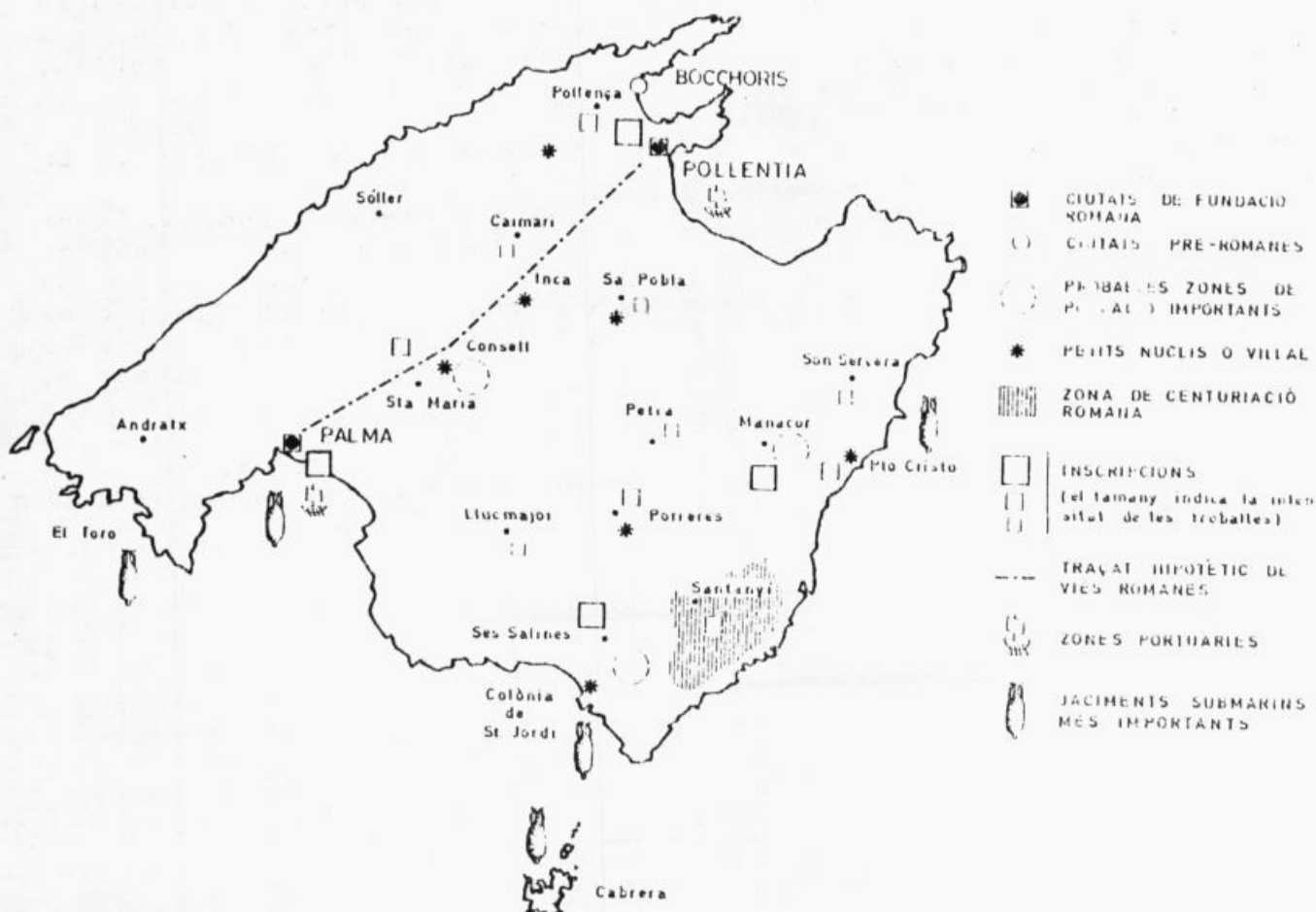
de l'àrea urbana i una desminució de la població, iniciant un procés de decadència i perdent l'esplendor que la caracteritzava fins llavors.

Els segles V, VI i VII.

Mallorca integrà al regne vandà i a l'Imperi Bizantí.

Els esforços polítics i les successives reformes administratives no pogueren frenar la crisi. L'any 395 Teodosi dividí l'Imperi i poc temps després els pobles germànics, ara ja d'una manera definitiva, varen inrrompre massivament i transformaren l'Imperi Occidental en un mosaic de nous estats.

Les Balears, una vegada més, eren víctimes de les estratègies militars dels pobles que dominaven la Mediterrània. Primer foren els vandals, que després de travessar la Península, crearen un regne al nord d'Àfrica. Segons les fonts escrites, l'any 424-5 saquejaren les Balears; i, anys més tard, el rei Genseric les conquerí definitivament. Posteriorment, foren els bizantins que intentaven reconstruir altra vegada l'Imperi romà, els qui s'apoderaren de les illes. L'any 534, mentre Belisari, general de Justinià, aconseguia una victòria completa sobre els vandals, Apol·linar, un altre general bizantí, ocupa les Balears, que quedarien vinculades políticament a l'Imperi Oriental.

Mapa de la distribució geogràfica dels principals vestigis de l'època romana. (Font: Antoni Limongi, *Fi de M.* Vol. I. Ed. Moll pàg. 109).

Tot i que hi ha indicis suficients que posen de manifest una intensa romanització, les restes arqueològiques que confirmen l'empremta de la vinculació de Mallorca durant més de cinc-cents anys amb Roma, són més aviat escasses.

AQUESTA ETIQUETA ÉS TOTA UNA GARANTIA

L'artesania és l'expressió cultural que millor identifica un poble amb les antigues tradicions, els vells costums i amb les pròpies arrels. Per això, protegir-la és mantenir viu l'esperit dels homes que ja fa segles vivien en aquestes terres.

La **Conselleria de Comerç i Indústria** del **Govern Balear** ha creat una etiqueta que identifica els **Productes de Qualitat Artesana**.

Només aquelles empreses amb el corresponent **Document de Qualificació Artesanal** poden utilitzar-les en els seus productes. I per fer-ho han d'acreditar, entre d'altres, l'existència d'un **Mestre Artesà Qualificat** que elabori o controli la producció d'aquests articles.

Així quan vostè compra un producte artesanal, aquesta etiqueta és tota una garantia.

A l'hora de triar, cerqui l'etiqueta de "**Producte de Qualitat Artesana**".

És un missatge de:

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA DE COMERÇ
I INDÚSTRIA

TORNEIG DE FUTBOLET

**ORGANITZA CENTRE
CULTURAL**

11 de julio.	Averridors-Bar Centro II.	A las 21 h.	4 de Agosto.	Ca'n Tronca-Sa Torra	A las 22 h.
11 de julio.	Quintos 69-Quintos 89.	A las 22 h.	8 de Agosto.	Averridors-Quintos 69.	A las 21 h.
14 de julio.	Bar Centro I-Sa Torra.	A las 21 h.	8 de Agosto.	Bar Centro I-Ca'n Tronca	A las 22 h.
14 de julio.	Ca'n Tronca-Club d'Esplai.	A las 22 h.	11 de Agosto.	Bar Centro II-Quintos 89	A las 21 h.
18 de julio.	Quintos 69-Sa Torra.	A las 21 h.	11 de Agosto.	Sa Torra-Club d'Esplai	A las 22 h.
18 de julio.	Averridors-Quintos 89.	A las 22 h.	15 de Agosto.	Bar Centro II-Sa Torra	A las 21 h.
21 de julio.	Bar Centro I-Club d'Esplai.	A las 21 h.	15 de Agosto.	Averridors-Bar Centro I	A las 22 h.
21 de julio.	Ca'n Tronca-Bar Centro II.	A las 22 h.	18 de Agosto.	Quintos 69-Ca'n Tronca	A las 21 h.
25 de julio.	Averridors-Sa Torra.	A las 21 h.	18 de Agosto.	Quintos del 89-Club d'Esplai	A las 22 h.
25 de julio.	Quintos 69-Club d'Esplai.	A las 22 h.	21 de Agosto.	Averridors-Ca'n Tronca	A las 21 h.
28 de julio.	Bar Centro I-Bar Centro II	A las 21 h.	21 de Agosto.	Quintos 69-Bar Centro I	A las 22 h.
28 de julio.	Ca'n Tronca-Quintos 89.	A las 22 h.	23 de Agosto.	Bar Centro II-Club d'Esplai	A las 21 h.
1 de Agosto.	Quintos 69-Bar Centro II.	A las 21 h.	23 de Agosto.	Quintos 89-Sa Torra	A las 22 h.
1 de Agosto.	Averridors-Club d'Esplai.	A las 22 h.	25 de Agosto.	1º clasificado-2º clasificado	A las 21 h.
4 de Agosto.	Bar Centro I-Quintos 89.	A las 21 h.	25 de Agosto.	2º clasificado-3er. clasificado	A las 22 h.

COL-LABORACIO

Feia retxes dins l'aigua
i dins l'aire imaginava somnis

i el seu cor vogava dintre l'ample mar
d'una tristessa dissimulada.

visions enliuernades
portava com equipatge

i tota la grandesa del món
es reduïa al seu propi terme.

Flors de solitud eixien al seu pas
que mai no trepitjava la terra.

De nit inventava paraules
i de dia tot eran errates d'impremta

un dia es mirà al mirall.
Lluna Plena.
Taques lívides sota els ulls.
S'havia enamorat.

Un desig ofegat
s'escapà per les escletxes de la seva ànima.

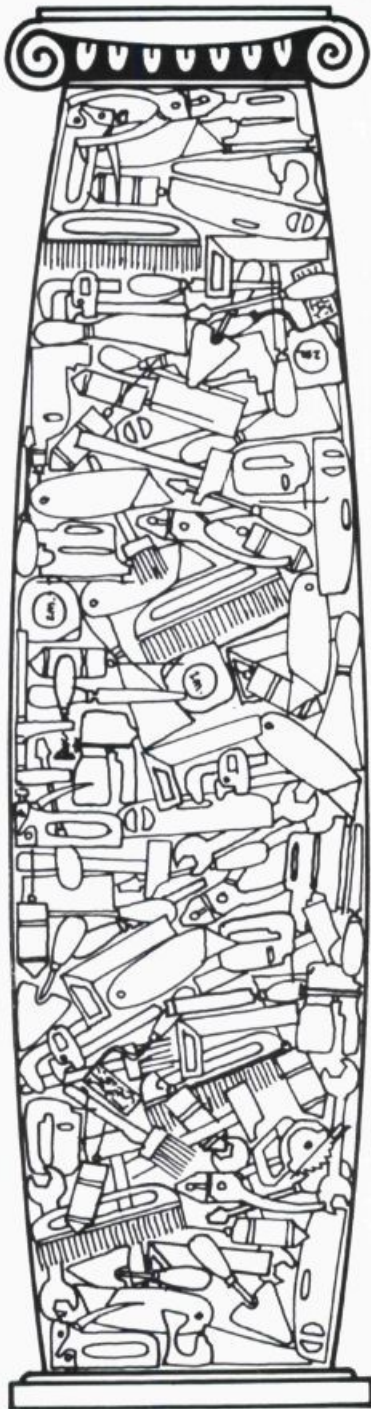
Darrera
es quedà
un soroll de branques nues
que arrapinyaven l'aire.

Maria Martín i Martorell

Aquest poema ha estat guardonat
amb el Premi "Reina Amàlia"-1.989
de poesia en Català.

TEMPS D'ESPLAI

COLUMNA CAÒTICA

Quantes plomades hi ha?

PROBLEMES MATEMÀTICS

	+		+		=6
+	■	+	■	+	■
	+	5	+		=8
+	■	+	■	+	■
	+		+		=7
=7	■	=8	■	=6	■

	+		+		=9
+	■	:	■	+	■
	+	5	+		=7
+	■	×	■	×	■
	×		:		=8
=5	■	=4	■	=3	■

JEROGLIFIC

Has trobat res de l'assassinat?

